

Is dit nou zo 'fenomenaal' wat ik sta te doen?

Jacob Derwig (41) is acteur. Hij speelde bij De Trust, was medeoprichter van 't Barre Land en zit sinds 2005 bij Toneelgroep Amsterdam. Hij speelde in films en series en is vanaf juli weer te zien als psychotherapeut Paul in het tweede seizoen van *In therapie*.

tekst HERIEN WENSINK
foto RINGEL GOSLINGA

Platonov

„Ik speel Ivanov in *De Russen!*, waarin Tom Lanoye Tsjechovs *Ivanov* en *Platonov* combineert. Maar *Platonov* is een grote liefde. Ik heb het in 2000 gespeeld bij 't Barre Land, en toen ook zelf vertaald, uit het Duits. Daar ben ik, naast andere bezigheden, een maand of negen mee bezig geweest. Het is een van de dingen waar ik het meest trots op ben. De Nieuwe Toneelbibliotheek geeft mijn vertaling opnieuw uit, dus die hele tekst is onlangs weer door mijn handen gegaan. Dat was fijn, ik wilde niets liever dan weer voelen dat ik dat toen heb gedaan. En het was een goede opwarmer voor *De Russen!*

„Met Ivanov was het geen liefde op het eerste gezicht; hij is zo naar binnen geslagen. Gelukkig wilde Ivo van Hove in de regie die in zichzelf gekeerde woede juist naar buiten klappen. Dus zijn er nu wel scènes waarin het hoog zit, waarin ik op een soort crisisniveau praat, of echt kortsluiting heb. Dat was een mooi theateraal handvat om die rol te kunnen doen.

„Ik heb er vrij snel vrede mee gesloten dat ik Platonov niet speel. Het zou mijn liefde voor mijn versie ook geweld aan kunnen doen. Nu speelt Fedja van Huêt hem, die iets

voor heeft want net als Platonov vinden de vrouwen hem niet onaan-trekkelijk. De gekte waarmee Fedja het laatste uur speelt, het verdriet, de moedeloosheid, de agressie, het lachen en huilen tegelijk, ik kan daar ademloos naar kijken.”

Vader-zoonconflict

Bij mijn eigen gezelschap 't Barre Land heb ik veel voorstellingen gemaakt en die kriebel is eigenlijk nooit weggegaan. Mijn eerste regie deed ik in 2004 met *De Naam* van Jon Fosse. Daar ging veel goed, maar ik had meer van het stuk verwacht, en meer van mezelf. Ik weet nu dat ik niet te trouw moet zijn aan wat er staat en niet te collectief moet werken, dat leidt tot compromissen. Maar vooral moet ik me beter voorbereiden. Ik dacht: regisseren begint op dag 1. Maar regisseren begint op dag min honderd. Als acteur heb ik de top bereikt, maar als regisseur begin ik op een nieuwe ladder, op de onderste sport. Voor mijn regiedebuut was destijds veel media-aandacht, terwijl ik dacht: laat mij dit nog maar even in het donker doen. Maar ik heb geweldige voorbeelden gehad: Theu Boermans, Ivo van Hove, en nu ook Thibaud Delpout. Nu wil ik laten zien dat ik dat ook kan.

„Volgend seizoen regisseer ik bij Toneelgroep Amsterdam Tennessee Williams' *Kat op een heet zinken dak*. Het tweede bedrijf staat in het teken van een vader-zoonconflict. Het is niet voor niets dat ik bij dat stuk uitkom. Het spreekt me aan, de tragedie van zo'n familie in een huis dat helemaal gericht is op een prettig gezinsleven maar die dat toch niet voor elkaar krijgt. Williams' stuk speelt in de jaren vijftig, maar ik wil het situeren eind jaren zestig, begin zeventig, de tijd van mijn eigen jeugd. In *Kat op een heet zinken dak* zien we het gezin binnen die veilige muren in één avond totaal exploderen. Maar het is gelukkig ook erg geestig; zonder humor geen tragedie.”

Therapie

„Mijn ouders gingen uit elkaar toen ik drie was en mijn zus één. Niet lang daarna vertrok mijn vader naar het buitenland. Ik heb me daar toen vrij snel mee verzoend. Tot ik zelf kinderen kreeg, toen pas viel het

kwartje. Het besef dat je besluit om je kinderen, van wie je zoveel houdt, zo weinig te zien, heeft mij toen eventjes lamgeslagen. Ik merkte dat ik niet zo goed meer wist hoe ik met mijn vader om moest gaan, en dat was een reden om in therapie te gaan.

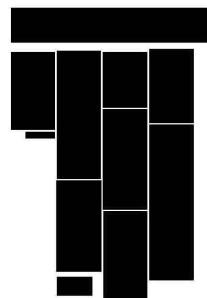
„Ik doe dat nu een jaar en ik leer er veel van; wat zoiets betekent voor een kind en wat een kind zou mogen verwachten. Het werpt ook een nieuw licht op mijn eigen vaderschap. En uiteindelijk hoop ik dat het leidt tot een andere houding. Want eigenlijk verwacht ik nog steeds iets van mijn vader wat ik nooit zal krijgen.”

„Met een midlifecrisis of andere existentiële thema's heeft het gelukkig niets te maken. De zelfhaat van Ivanov herken ik absoluut niet. En gelukkig is mijn therapeute een stuk beter in haar vak dan de therapeut die ik zelf speel in *In Therapie*.”

Kim van Kooten

„Het lot heeft mij niet teleurgesteld. Veel dromen zijn uitgekomen: ik wilde spelen bij de Trust, ik wilde een eigen gezelschap oprichten, ik wilde in een film van Alex van Warmerdam spelen. En ik ben getrouwd met Kim van Kooten. Het klinkt heel zieligjes misschien, maar ik dacht altijd: ik ga trouwen met een actrice en ik krijg twee kinderen. Een beetje naar het voorbeeld van Alex van Warmerdam en Annet Malherbe.

„Kim en ik hebben net samen een eerste versie gemaakt van de vertaling van *Kat op een heet zinken dak*. We kunnen goed samenwerken. Kim is heel goed in dialogen en heeft een goed gevoel voor de humor en de kracht in een zin. Ze is een tijd heel

ziek geweest, een darmziekte, en daarna was ze sterk vermagerd en heel zwak, maar wilde weer aan het werk. Toen heb ik haar magere lijfje meegenomen naar de repetitieruimte van Toneelgroep Amsterdam, en hebben we daar samen zitten verta-

len. Dan las zij na een uur een fantastische monoloog van Maggie voor.”

Gezinsman

„Kim en ik hebben twee kinderen, Roman van 7 en Keetje van 3. Toen ik bij TA kwam heb ik gezegd: ik wil me niet gek werken. In het buitenland spelen is belangrijk voor het gezelschap, maar als gezinsman heb je daar natuurlijk geen ene reet aan. Als vader thuis ben ik niet te vervangen. Dus om mijn gezin en mijn huwelijk rechtop te houden, heb ik een limiet gesteld aan het aantal voorstellingen dat ik in het buitenland speel. Ik wil het bij TA graag goed doen, ik wil regisseren en ik wil ook nog wel eens een film maken, maar ik moet het in balans houden, onder het motto: je kan niet alles hebben.”

Gekke professor

„Binnen TA, omdat het zo’n grote organisatie is, beland je gauw in een soort typecasting, en ik heb al vaak de gekwelde intellectueel gespeeld. In *Hedda Gabler*, in *Naar Damascus*; en Ivanov is ook weer zo’n man. Ik heb nu wel weer behoefte aan iets lichters. Godzijdank heb ik dit jaar ook een wereldvreemde professor mogen spelen; Pavel Protassov in *Kinderen van de zon*. Ik ben heel trots op die rol, op de humor en de timing en de lichtere toon. Dat zit ook in mij, ik zoek altijd naar de lucht in een zin, naar humor in de opkomst, en ik heb dat bij ‘t Barre Land al veel vaker mogen aanspreken. Prompt werd ik genomineerd voor een Louis d’Or. Het zou leuk zijn als ik hem krijg, juist voor deze rol. Omdat ik bij het spelen voelde: hè hè, zie je wel.”

Beste acteur

„Ik hou ervan om het publiek iets te geven; verpletterende theaterervaringen zoals ik die zelf heb gehad. Ik zag Bert Luppés in *Platonov* en ging jankend naar huis. IJdel ben ik niet, maar ik denk wel dat ik iets kan. En ik denk ook dat ik dat zo goed kan dat het de moeite waard is om naar mij te komen kijken. Ik heb persoonlijk nog nooit een slechte recensie gehad. En toch kan ik daar elke keer bang voor zijn; nu zou het wel eens tegen kunnen vallen. Dan vraag je je tijdens het spelen opeens af: is dit nou zo ‘fenomeenaal’ wat ik sta te doen? Dat kan je op heel onhandige momenten overvallen. Hoe zeggen ze dat: adel verplicht?

„Het streelt me als wordt geschreven dat ik de beste acteur van mijn generatie ben, want dat is wel eens gebeurd. Maar de beste acteur van Nederland is natuurlijk de tovenaars zelf, Pierre Bokma.”

Maar bij de beste denk ik toch eerst aan de tovenaars zelf, Pierre Bokma

